

Inleiding

Beste collega's,

Hierbij de eerste nieuwsbrief van het schooljaar 2020-2021, een schooljaar met een onstuimige start. Gelet op de huidige ontwikkelingen wacht ons een jaar met onvoorziene uitdagingen. Na de aankondiging van het kabinet bevinden we ons op dit moment in een gedeeltelijke lockdown, waardoor het uitvoeren van je werkzaamheden niet altijd makkelijk is. Binnen het basisonderwijs kunnen onze studenten gelukkig nog steeds invulling aan het werkplek leren geven en we hopen dat dit zo blijft.

Op de pabo wordt het meeste onderwijs online gegeven en dat betekent voor studenten dat de stageschool vaak de enige plek is waar ze in fysieke zin met hun pabo-opleiding bezig zijn. Voor hen is het contact met het onderwijs op hun stageschool van essentieel belang.

We kijken terug op een gevarieerde opleidersdag en het ochtendgedeelte werd online vorm gegeven. Een behoorlijke exercitie, omdat ongeveer 100 opleiders aan deze ochtend, met positief resultaat, hebben deelgenomen. Het middagedeelte werd ingevuld door de BOC samen met de instituuts- en schoolopleiders.

In deze nieuwsbrief vind je naast een samenvatting van de workshops van de opleidersochtend nog andere informatie en data.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Start ontwikkelgroepen versterking curriculum	1
Koppeling theorie en praktijk voor rekenen	2
Kwaliteit van de opleidingsschool: de mentor	2
Startende opleidingsscholen	3
Onderzoek in een leerteam	3
Beoordeling WPL	4
Lerarentekort? Denk ook eens aan het zij-instroomtraject!	4
Mededelingen en agenda	5
Opleiden in de school ten tijde van COVID-19	5

Start ontwikkelgroepen versterking curriculum

Door Paul Hilferink

Na ruim een jaar voorbereiding starten we dit schooljaar met de ontwikkeling van de nieuwe leereenheden die in jaar 1 aangeboden zullen gaan worden aan onze voltijdstudenten. Bij ieder docentontwikkelteam dat een leereenheid zal ontwikkelen schuift ook iemand uit het werkveld aan. Daarnaast worden op de opleidersdagen de tussenproducten voorgelegd aan alle opleiders zodat er zo breed mogelijk input opgehaald kan worden.

Het nieuwe curriculum zal aangeboden worden op beide locaties, Deventer en Enschede. Opleiders uit beide regio's worden dan ook betrokken.

Terugblik workshop Koppeling theorie en praktijk voor rekenen

Door Marian Lenferink

In de workshop koppeling theorie en praktijk voor rekenen stond de vraag centraal: 'Leiden we de studenten op tot vakbekwame leraren die kwalitatief goede rekenlessen kunnen verzorgen?'

In een schets is het curriculum rekenen weergegeven, dat start bij de ontwikkeling van de eigen gecijferdheid (ben ik rekenvaardig genoeg om alle rekenlessen te geven?) naar het meer afgestemd op de kinderen geven van rekenonderwijs (Kan ik het op een andere manier uitleggen? Waar zit een kind op de leerlijn? Hoe denkt/handelt het kind?).

In de eerste anderhalf jaar komen alle domeinen van rekenen aan de orde en zou de student dus van alle leerlijnen binnen rekenen het globale verloop moeten kennen. Omdat de student in die periode in alle groepen stage kan lopen is de koppeling theorie-praktijk dan soms lastiger te maken en moet een student in de praktijk teruggrijpen op kennis uit een voorgaande periode.

In de specialisatiefase sluiten de inhoud en aanpak op de stagegroep, waar de student stage loopt. Deze situatie versterkt de koppeling theorie-praktijk.

In het gesprek met elkaar kwamen mooie suggesties naar voren. Het belang van spel (Met Sprongen Vooruit) en bewegend leren is genoemd. MSV komt in de onderbouwspecialisatie nadrukkelijk naar voren. In de bovenbouwspecialisatie meer vanuit een algemeen kader rond spel en automatisering. Het thema bewegend leren komt in de Onderwijskundemodulen naar voren van het 2e en 3e jaar. Ook kwam de suggestie naar voren om studenten bij elkaar een rekenles te laten observeren. Rekenlessen geven is vaak best complex voor studenten en goed kijken naar de mentor en/of een medestudent die daar al verder mee is, kan helpen, zo is aangegeven.

Tot slot kwam er nog een mooi voorbeeld van een leerteam rond rekenonderwijs naar voren, waarin studenten een heel actieve rol hebben gehad bij het ontwerpen en inrichten van een rekenkast.

Fijn om met elkaar te spreken over het rekenonderwijs en het opleiden van studenten. Mochten deelnemers na afloop van de workshop nog aanvullende ideeën hebben mbt rekenen in het nieuwe curriculum of het begeleiden van studenten in rekenlessen, dan kun je mailen naar Marian Lenferink m.l.g.lenferink@saxion.nl

Terugblik workshop Kwaliteit van de opleidingsschool: de mentor

Door Thécia van Leusden

In het Kwaliteitskader Samen Opleiden & Inductie (januari 2020) komen de vier waarborgen en kenmerken van de basiskwaliteit van de opleidingsschool naar voren:

Waarborg	Beschrijving
De lerende leraar	Het partnerschap heeft een gezamenlijk en gedragen beeld van het beroep van leraar en heeft dat vertaald in een visie op het leren.
De leeromgeving	Het partnerschap heeft op basis van haar visie op het leren van de leraar, een samenhangende en consistente leeromgeving gerealiseerd die (aanstaande) leraren ondersteunt in hun leer- en ontwikkelproces. Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid én van verbinding tussen theorie en praktijk.
Organisatie	Het partnerschap heeft verantwoordelijkheden, rollen en taken vastgelegd, afgestemd en ingebed in de organisatiestructuur/HRM, zodat deze een adequate basis zijn voor het realiseren van de gezamenlijke visie en de daarmee samenhangende leeromgeving.
Kwaliteitscultuur	Er bestaat binnen het partnerschap een gedeeld beeld van processen die passen in een kwaliteitscultuur voor het opleiden en begeleiden van (aanstaande) leraren. De cultuur is gericht op het onderhouden en verbeteren van kwaliteit. Het partnerschap maakt daarbij gebruik van verschillende methodieken van onderzoek en onderzoeksuitkomsten, en is in staat om volgende stappen te formuleren en deze te vertalen in een ontwikkelagenda. Dit gedeelde beeld en de ontwikkelagenda worden geconcretiseerd in een kwaliteits(zorg)cyclus (ontwerp – implementatie – interne en externe evaluatie – herontwerp).

Waarborg 3: Organisatie geeft onder kopje 'Toerusting en kwaliteit' (pagina 14) aan dat de opleiders, begeleiders, beoordelaars en leidinggevenden die betrokken zijn bij het partnerschap, aantoonbaar competent zijn wat betreft kennis, vaardigheden en uitvoering.

Binnen de opleidingsschool wordt systematisch aandacht besteed aan de professionele ontwikkeling en wordt de kwaliteit van de opleidingsschool in het vizier gehouden.

Met deze achterliggende gedachte is in beide workshoprondes aandacht besteed aan het document "Zelfevaluatie door de mentor". De mentor vormde 'het ingrediënt' tijdens deze workshop.

Over de vraag: Op welke wijze krijgen de schoolopleiders de competenties van de mentoren die met name de studenten begeleiden in beeld en op welke wijze kan de schoolopleider de kwaliteit van de mentor waarborgen, werd in beide groepen gediscussieerd.

Belangrijkste items die n.a.v. het document en de inzet daarvan genoemd werden:

- Goed bruikbaar voor opleiders en mentoren
- Gebruik het niet als beoordeling maar als waardering, vanuit wederzijds respect, om er van te leren, dus als groeidocument
- Document aanpassen zodat de beoordelende factor eruit gehaald wordt
- Gebruik het met mate, passend bij de situatie
- Niet alle mentoren tegelijk laten invullen bij b.v. een mentortraining
- Het kan voorafgaand aan het stagejaar door opleider met mentoren algemeen besproken worden met de vraag: waar leg jij voor jezelf als mentor dit jaar de focus op. Op deze wijze kan het ook open voorgelegd worden aan een (ouderejaars) student
- Evaluatie door de student leest als een beoordeling. Op deze wijze niet inzetten.

Het document zal worden aangepast en op de website van De Stedendriehoek geplaatst worden.

Terugblik workshop Startende opleidingsscholen

Door Feio Wanschers

Wij, pabo en opleidingsscholen, werken samen aan de kwaliteit van onze (aanstaande) leraren en daarmee aan de kwaliteit van ons onderwijs. Op de opleidingsschool stemt de schoolopleider af met verschillende actoren. Om de actoren te verbinden met de ambitie van de opleidingsschool is samenwerking en afstemming belangrijk.

De student is degene die de opleiding volgt tot leraar basisonderwijs en zoveel mogelijk participeert in alle aspecten van het beroep.

De schoolopleider bespreekt allerlei zaken met de student zoals: lesbezoeken, de werkplekdoelen, de zelf- en evalueaties, de volgende leerwerkplek, reflecties enz. De schoolopleider heeft regelmatig contact met de mentor over de voortgang van het werkplekleren. Alles ter bevordering van de ontwikkeling van de student.

De mentor is groepsleerkracht op de opleidingsschool en begeleidt de student bij het werkplekleren in de onderwijspraktijk. Bij gesprekken is het een krachtig middel om de driehoek student – mentor – schoolopleider in te zetten.

De instituutsopleider is docent van de pabo en verbonden aan de opleidingsschool. Samen met schoolopleider en mentor zorgt hij/zij ervoor dat de student goed wordt opgeleid. De instituutsopleider levert een bijdrage aan onderwijsontwikkeling, professionalisering van mentoren en lesobservaties.

De directie heeft overleg met instituutsopleider en schoolopleider over de voortgang van de opleidingsschool, het thema van het leerteam, de ontwikkeling van studenten, het bieden van leerwerkplekken en bewaakt samen met de instituutsopleider en schoolopleider de kwaliteit van de opleidingsschool.

Terugblik workshop Onderzoek in een leerteam

Door Ingrid Zijlstra

Binnen de opleidingsschool 'De Stedendriehoek' zijn we vanaf 2015 gestart met Leerteams. Uitgangspunten hierbij zijn: Samen opleiden, met en van elkaar leren en krachten bundelen. Samen wordt dit vormgegeven vanuit de driehoek opleidingsschool/student/opleidingsinstituut, zoals Maarten Haalboom mooi heeft toegelicht in zijn lezing aan het begin van de Opleidersdag.

We leiden samen leerkrachten op met een kritische, nieuwsgierige en onderzoekende houding.

Een onderzoekende houding betekent dat je onderzoeksmatig antwoorden zoekt op vragen uit de onderwijspraktijk, gericht op het verbeteren van die onderwijspraktijk. Alle opleidingsscholen zijn continu bezig met schoolontwikkeling. Voor een leerteam kan zo'n thema worden gekozen om nader te onderzoeken.

Vanuit de cyclus voor praktijkonderzoek hebben we binnen 'De Stedendriehoek' een format voor een borgingsdocument ontwikkeld. Dit kan dienen als leidraad voor de bijeenkomsten van het leerteam (tijdens één schooljaar). In het borgingsdocument worden ook tijdens de bijeenkomsten van het leerteam alle afspraken vastgelegd. Aan het begin van het schooljaar stelt elk opleidingsteam (BOC, SO en IO) vast hoe het leerteam wordt vormgegeven en uitgevoerd. Een tweede- of derdejaars student kan ook deelnemen aan een leerteam.

Wij raden een startende opleidingsschool aan om in het eerste jaar nog niet met een leerteam te starten, maar te focussen op alle andere aspecten van het opleiden in de school (zoals bijvoorbeeld de mentorencursus).

Voor meer informatie: i.f.zijlstra@saxion.nl

Terugblik workshop Beoordeling WPL

Door Wim Vermeulen

Na afloop van deze workshop hebben de BOC's en de schoolopleiders alle informatie over de nieuwe beoordelingssystematiek voor de voltijdstudenten via een mailbericht ontvangen.

De studenten zijn ook geïnformeerd, maar hebben zeer recent toch nog even een reminder via hun nieuwsbrief ontvangen. De strekking daarvan was als volgt:

De link om de zelfevaluatie en/of beoordeling te starten, vindt de student op Blackboard bij werkplek A, B en C. Telkens in week 9 van een kwartiel gebruikt de student deze link om de zelfevaluatie in te vullen. Vervolgens wordt deze opgeslagen als pdf en maakt de student een afspraak voor een evaluatiegesprek met de mentor en/of schoolopleider. In week 2.9 (eind januari) en 4.9 (eind juni) vindt er tevens een beoordeling van de stagefase plaats door de mentor en de schoolopleider. Ook dan

start de student deze beoordeling met de link van week 2.9 of 4.9. Vervolgens ziet de student dat het systeem automatisch de mentor en later de schoolopleider vraagt om de beoordeling in te vullen.

Op een rijtje:

- In week 1.9 (2 t/m 6 nov) zelfevaluatie invullen (inclusief nieuwe stagedoelen!)
- PDF maken, opslaan en naar de mentor/schoolopleider sturen
- Afspraak maken voor een evaluatiegesprek met mentor en/of schoolopleider

Lerarentekort?

Denk ook eens aan het zijinstroomtraject!

Naast de reguliere voltijd en deeltijdopleidingen biedt pabo Deventer ook de mogelijkheid om via het zijinstroomtraject een onderwijsbevoegdheid te behalen. Deze route is bedoeld voor mensen die (meestal) vanuit een ander beroep de overstap naar het primair onderwijs willen maken. In tegenstelling tot de deeltijdopleiding, hebben zijinstromers bij aanvang van de studie al een tijdelijke aanstelling bij een onderwijsstichting. Werken en leren vallen dus samen gedurende een periode van maximaal 2 jaar. Voor meer informatie verwijzen we naar de [brochure](#).

Mededelingen

- De lio sollicitatietraining februari 2021 is een onlinesessie op woensdagmiddag 6 januari 2021 van 14.30 uur tot 16.30 uur. Deelname door schoolopleiders en/of BOC is zeer gewenst. Je kunt deelnemen met eigen lio vacatures; Aanmelden voor deelname bij Miriam Meiberg: m.h.meiberg@saxion.nl
- Informatie over de lio februari procedure volgt via de BOC: tijdpad, wijze van aanleveren van lio vacatures etc.
- Het Kwaliteitskader Samen Opleiden en Inductie vind je op de website van het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren: [www. Platformsamenoopleiden.nl](http://www.Platformsamenoopleiden.nl) en achter [deze link](#).

Agenda 2020-2021

Lio februari sollicitatietraining:

Wie: lio studenten, schoolopleiders en evt. BOC
Datum: **woensdagmiddag 6 januari 2021**
Tijd: 14.30 tot uiterlijk 16.30 uur (ONLINE)

Opleidersdagen:

Wie: BOC's, SO's en IO's
Data: **25 januari, 22 maart en 7 juni 2021**
Tijd: ochtenddeel gezamenlijk, middagdeel per stichting/bestuur o.l.v. de BOC

Tot slot:

Opleiden in de school ten tijde van COVID-19

De afgelopen dagen kwamen berichten binnen van studenten die niet meer op hun stageschool terecht kunnen vanwege Corona-maatregelen die scholen hebben genomen. En ook van studenten die zelf Corona hebben en dus niet naar hun stageschool kunnen. Vanwege de te verwachten toename van situaties waarin fysieke stage tijdelijk niet mogelijk is, wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een overzicht met uitgangspunten voor het handelen van schoolopleiders, mentoren en studenten. Zo spoedig mogelijk zal dit overzicht via de BOC worden verspreid.